

Хансборг Шертенлайб

ДЪЖДОВНИЯТ ОРКЕСТЪР

*“Човек не може да почувства липсата на вода,
докато изворът не пресъхне”*

Боб Марли

ПРОЛОГ

Две седмици и четири дни, след като жена ми ме напусна, се запознах с Нийм. Бях свикнал да пробягвам по няколко километра всеки ден, за да забравя поне за малко, че съм стигнал кръстопът, откъдето не знам накъде да хвана. Понякога се налагаше да спирам, защото гърдите внезапно започваха да ме стягат и въздухът не ми достигаше като на някой стар човек. След няколко минути все пак успявах да се възстановя и да продължа да тичам.

Нийм се бе спряла на средата на улицата и пушеше. Беше облечена с лимоненожълта рокля, носеше гумени сандали, чийто цвят беше излинял, и сламена шапка. Пазарската чанта, която беше оставила на асфалта пред себе си, бе препълнена догоре. Нийм дръпна силно от цигарата без филтър и вдигна ръка, сякаш искаше да спре някой нарушител на пътя. На пръв поглед ми се стори, че минава седемдесетте, но както скоро щях да науча, преди няколко седмици бе навършила шейсет и четири години.

Спрях се пред Нийм, задъхан, с присвити очи, защото бляскавият меден гонг на майското слънце бе застанал на хребета точно зад нея. Тя дръпна още веднъж, притвори доволно очи, изпусна дима през ноздрите си и хвърли фасата зад себе си на улицата.

- *Значи вие сте онзи швейцарец, който изгуби жена си** - каза тя.

Какво можеше да се отговори на това? На кожената каишка на сламената ѝ шапка висеше проскубано птиче перо. Роклята беше цепната под дясната ѝ гърда.

- *Изгубил ли?*

Отговорът ми трябваше да прозвучи като пренебрежителна забележка, която да сложи веднъж завинаги край на темата, а не като въпрос.

- *Нали ви е напуснала?*

Кимнах. Нима Нийм беше носила чантата с покупки от градчето дотук цели шест километра?

- *Щастлив човек сте!*

- *Какво?*

- *Не е била за вас! Повярвайте ми! Наистина не е била за вас!*

Без да се усетя, отново кимнах. Нийм миришеше странно - не лошо, просто странно. Дезодорантът ѝ ли ме удари в носа или нейната пот? От една брадавица на брадичката стърчеше дълъг черен косъм.

- *Разводът е гадно нещо. Обзалагам се, че бихте предпочели да сте вдовец!*

Смехът ѝ прозвуча, сякаш някой смачка метална опаковка от бира. Косъмът, стърчащ от брадавицата, ѝ сигурно бе четири сантиметра дълъг.

- *“Любовта и бракът - запя тя с учудващо дълбок глас, - любовта и бракът си подхождат като коня и каруцата”!**

* Песен на Франк Синатра. Текстовете в курсив в цялата книга са превод от английски език. - Б. пр.

Идваше ми да изтръгна този косъм с един замах. Тогава забелязах сивите ивици в сините ѝ очи. Затова ли лицето ѝ имаше толкова дяволито изражение? Или се дължеше на подигравателната ѝ усмивка?

- *Очите ми са прекрасни, нали?*

Ноктите на левия ѝ крак бяха лакирани със седефен лак, а на десния - не. В мига, в който се спогледахме безмълвно, без да се усмихнем, разбрах, че съм намерил приятелка. Или по-скоро съзаклятничка.

- *Как би определил цвета на очите ми - попита непринудено Нийм.*

Представата, че би могла да флиртува с мен, бе абсурдна, гласът ѝ бе дружелюбен, но делови. Въпросът за цвета на очите ѝ беше нещо като тест. Искаше да разбере дали виждах или просто зяпах. Нийм проверяваше моята наблюдателност.

- *Сини като метличина - отвърнах.*

- *И това не е зле* - кимна тя и внезапно започна на немски, - само че очите ми са сини като маково семе.

Немският ѝ беше почти без акцент. Меката напевност от ирландския правеше езика по-мелодичен, отколкото е всъщност.

- *Откъде говорите така добре немски?* - попитах учуден.

- *Работила съм там.*

- *Къде?*

- *В Кьолн.*

- *Кьолн ми харесва.*

- *И на мен.*

- *Всъщност семената на мака са черни, а не сини.*

- *По дяволите! Не си ли поет?*

- *Писател - отвърнах.*

Тя ме изгледа изпитателно, изсмя се на висок глас и вдигна двете си ръце нагоре, сякаш да покаже, че се предава.

- *Ще ми я носиш ли до вкъщи?* - посочи пазарската чанта.

- *Но аз дори не зная къде живеете.*

- *Но аз знам, не се безпокой, аз зная.*

ЕДНО

Къщата ѝ се намираще в една долинка в края на коларски път, който минаваше първо през обрасла с висока трева ливада и после през една горичка, рододендроните се бяха превърнали в жив плет, в преграда от вятъра и чиито клони с цвят на какао свойски проскърцваха, когато се допираха един в друг.

До входа растеше в саксия високо растение, чиито едри като весла листа скриваха слънцето и хвърляха шарена сянка върху боядисаната в червено врата - един мотив от светлини и сенки, който изчезна в мига, в който тя отвори вратата. Преведе ме през коридора в кухня, чийто прозорец гледаше към градина, спускаща се надолу до едно поточе. Оставих чантата с покупки на масата, като си наложих да не се оглеждам твърде любопитно.

- Благодаря за помощта - каза Нийм и започна да подрежда покупките по шкафове.

След някое време тя свали шапката си и видях, че косата ѝ е къса и не много гъста, мека и пухкава като лен или като пух. Пухът беше с цвят на гълъбови пера и ми се прииска - а това желание ме стресна - да го докосна.

Кухнята бе подредена и чиста, кухня на жена, която никога не готви или е прекалена чистница. Върху дървения плот имаше лимон и подострен молив, а на перваза на прозореца бяха подредени камъни в различни сиви и черни нюанси.

Нийм отвори шкафа над белфастката мивка и аз забелязах опаковки с лекарства, които заемаха цялата лавица. Но тъй като тя рязко затвори вратичката, не успях да отгатна за какво са. Миризмата, която се усещаше в помещението, ми направи впечатление едва след известно време, беше толкова приятна, че бях я възприел без да се замислям. Нийм ухаеше на анасон и канела. Естествено, тогава реших, че е пекла сладкиш, но скоро трябваше да установя, че при Нийм винаги ухае на анасон и канела. Дори самата тя не знаеше на какво се дължи това. Оттогава се питам как ли мирише у дома? Ние не само сме слепи за това, как влияем върху околните, защото не можем да се погледнем отстрани, но нямаме и сетива за това, как миришем, нямаме сетива за миризмите на тялото си, както и за миризмите в нашите жилища или къщи. Само когато се завръщам у дома след дълго пътуване, добивам представа за миризмата на къщата си и за моята собствена, представа, която след няколко мига изчезва.

- *Не си чак такъв поет* - рече тя, запали цигара и дръпна със затворени очи.

Въздържах се да я поправам отново, защото знаех, че само това чака, и мълчаливо кимнах.

- Значи се интересуваш от историйки?

- Разбира се.

- И от любовни ли?

Не беше нужно да отговарям. Тя ме погледна и ми се усмихна като жена, която току-що е прозряла мъжете.

- Ако наминеш утре, ще ти разкажа една любовна история. Ще ти направя и чаша чай.

- Не пия чай.

- Е, у дома ще пиеш - отвърна тя и ме избута от кухнята в коридора на къщата си. - Казвам се Нийм.

- А аз се...

- Знам как се казваш. Колко пъти всъщност си бил женен?

- Веднъж, естествено!

Възмущението и остротата на тона ми учудиха самия мен. Нийм се усмихна снизходително и отвори външната врата. От сумрака на коридора попаднах в светлия правоъгълник, очертан от следобедното слънце върху чакълестата площадка пред къщата.

- Можеш ли да пазиш тайна?

- Зависи от тайната.

- Да или не?

- Да!

- *Е, трябва и търпение. Ще се видим утре!* - каза Нийм, избута ме през прага и затръшна вратата.

По жиците бяха накацали лястовички, сякаш чакаха някой да ги преброи. Беше достатъчен и най-малкият шум, моето щракване с пръсти, и събранието мигом се вдигна и се разтури, за да се събере отново, на друго място, птица до птица, развълнувана пърхаша редичка, която наблюдаваше от безопасно разстояние как се отдалечавам от къщата на Нийм, без нито веднъж да се огледам.

И така на разклона тръгнах в погрешна посока и попаднах на полски път, който скоро свърши в ливада, обрасла с тръстика. Една крава протегна с пръхтене главата си към мен със стряскащо безучастни очи, които като че ли знаеха повече, отколкото ми се искаше. От меката ѝ муцуна висяха лиги, кожата ѝ беше по-груба, отколкото очаквах. На животното не само се хареса моето докосване, то затвори очи, положи глава в ръката ми и започна да я клати нагоре-надолу. Над нас кръжаха рояци мухи, вонеше на кравешка тор.

Отдавна не бях изпитвал страх от съня, по-скоро от безсънието, във всеки случай не преди тази нощ. И защо никой не ме е научил, че мъката прилича на страха? Като момче се страхувах нощем в детската си стая - този затвор, през чиито пердета и кепенци не проникваше и лъч светлина, не просветваше нищо. "Не си единственият, който расте - мълвеше страхът в ухото ми, - и аз раста. А когато ти пораснеш, аз ще бъда още по-голям, много по-голям от тебе." Наистина ли най-страшните неща стават насън, се питах тогава, или денем, когато си буден, когато си сред себеподобните? Такива мисли ме споходиха в спалнята под покрива, на фона на скърцането и свистенето на откачилата се водосточна тръба, тъй като не съумявах да се унеса в сън - благодатен, навярно без сънища. "Тогава ще бъда още по-голям от теб, много по-голям!"

Лежах на дюшека, който бях довялкъл от гостната чак горе в спалнята, стъпало по стъпало. Нашия общ дюшек залях с бензин и изгорих на двора, а брачното ложе, с високи гравирани табли откъм главата и краката, разбих с голям ковашки чук - работа, продължила с часове, докато се обливах в пот, и която ме направи толкова щастлив, както отдавна не бях чувствал. Щастлив и лек като перце - така се чувствах, поне за няколко дни. Отхвърлил баластрата, за да поеме балонът отново

нагоре. А Тя, поне така си обещах, Тя ще отиде в най-дълбоката изба. “Сто мъже могат да направят бивак. За да стане къща, трябва жена!” Глупости! За малко щях да хвърля и завивката в огъня, тази тежка планина от пух, под която лежахме двамата, преживели потъването на разбитата си лодка и изхвърлени от една вълна на това възвишение близо до брега. Двама корабокрушенци, добрали се до сушата. През първите години фактът, че бяхме се преселили, правеше всеки спор безпочвен. Споровете изсмукваха силите ни, животът в странство изискваше цялото ни внимание и ни правеше единни: прекарвахме ноци подред под нашата планина от пух, да злословим срещу Швейцария, за която смятахме, че сме оставили завинаги. Нищичко не харесвахме вече в бившата си родина, един друг се убеждавахме, че сме постъпили правилно, като сме скъсали с миналото си. Човек е способен да забрави толкова много, каква благодат. И така, аз не хвърлих завивката в огъня. Оттук нататък багажът ми трябваше да се събере в един-единствен куфар, дори в една чанта! Човек стига най-далече, когато не притежава нищо, което могат да му отнемат. Легло никога повече няма да ти трябва, никога, стига ти постеля, повярвах си аз с жалкия патос на изоставения, сега си само животно, животно, което не го е грижа за онова, което става между хората, защото ти и без това не го разбираш. Пораснаха ми ушички, заострени, окосмени и твърди, по гърба си усетих козина. Вие така и не ме разбирате, заинатих се и протегнах острата си като фуния муцуна, която се пъха навсякъде, и в най-затънтената дупка, наострих нокти, седефени, като нож.